

čeno turšico pitajo, kar jim posebno velika jetra nareja in jih močno mastne stori. Sploh pa jih je treba po 14 dni tako pitati. Zanesljivo znamenje, da so rece že opitane, je, ako jim peresa v repu kakor pahalnik narazen stojè in se ne drže več skup. Rečje meso je prvo leto okusno pozneje se pa te dobre mesne lastnosti vedno bolj pozgublja, meso postane žilavo, trdo in ne daje posebno dobre pečenke. V obče je rečje meso okusnejše od gosjega in zato rece, tudi če so nekoliko dražje, lahko kupca najdejo.

Rečja jajca imajo nekoliko več suhe tvarine in maščobe v sebi, ko kokošja jajca, pa niso tako dobrega okusa, kakor kokošja. Barva rumenjaka se ravna po hrani, katero rece dobivajo. Ako dobijo več zrnja, moke, krompirja, so rumenjaki po kuhi bolj bledi in svitlozolti. Močno rumeni postanejo, ako je rečja hrana poglavito živalskega izvira. Ako rece živijo v solnati vodi in v nji svojo hrano iščejo, postanejo rumenjaki temno rumene barve, kakoršno barvo imajo tudi jajca vseh pomorskih ptic. Črni rumenjaki, ki sicer niso zdravju škodljivi, izvirajo od tod, da so rece želod jedle, ki ga sem ter tje prav rade zobljejo.

Perje rečje se sicer manj čisla, ko gosje, vendar pa je tudi za porabo. Lepo mehko rečje perje je velike cene in se sem ter tje mehkeemu zimorodkemu perju jedako čisla. Zimorodek je gosja sorta, ki v Grönlandiji živi in je posebno zaradi mehkega perja v visokih čislis.

Dasi tudi včasih slabe vremenske razmere in podobne zapreke perutninsko rejo nekoliko ovirajo, vendar pa sem ter tje vrže lep dobiček in zasluži, da se nje naše gospodinje še bolj poprimejo kakor je to do teh dob navadno bilo.

Črešnja in višnja.

M. Niti črešnja, niti višnja ne zahteva tako dobre zemlje, ko jablana in gruška. Celo na kameniti, peščeni zemlji, po kamenitih višinah in peščenih rebrih črešnja in višnja še prav dobro prospeva. Zato je črešnja in višnja prav primerna za obcestne nasade celo 800 metrov nad morjem, kjer še prav lepe obrodke donajajo. Črešnja ljubi pred vsem prosto, odprto lego in prav toplo, solnčno stališče. Višnji bolj senčnata lega godi in zato je posebno za nasade po severni strani pašnikov in hribov. Vlažna, zaprta lega, mokra močvirnata zemlja za črešnje in višnje ne sodi.

Dopisi.

Iz Teharja. (Redka svečanost) bila je pri nas, o katerej pa zaradi volitev nismo do sedaj poročali v „Slov. Gosp.“. Na binkoštni pondeljek, 2. junija t. l. je obhajal starosta celjskih Slovencev, buditelj slovensko-narodnega čuta pri vrlih Teharskih korenjakih, Anton Grabič, spomin svojega sedemdesetega rojstnega in godnega dneva. Anton Grabič, p. d. Zapečki, je

bil uzor krščanskega mladenča, dika zakonskega moža, očeta in izglednega gospodarja, ki zamore v svoji visoki starosti z mirno vestjo uživati sad svojega dolgoletnega truda. Binkoštni pondeljek se je pri službi božji v Teharjih zahvalil za obilne dobrote, ki mu jih je vsemogočni in predobri Bog podelil, posebno da mu je nakloniti blagovolil sedemdeseti rojstni dan doživeti. Petje je bilo njegovo veselje že v mladosti. Skladal je le cerkveno-pobožne pesmi. V cerkvi je med pridigo zložil pesmo o predmetu, o katerem je duhovnik pridigoval; po pridigi jo je pri sv. meši že pel. Vadil je tudi pridno mladenče in deklino v cerkvenem petju in ljudje se hvaležno spominjajo lepega in složnega petja v cerkvi ob njegovem času. Gospodaril je umetno. Ljubljanske „Novice“ so ga k temu napeljavale. Obudile so one v njem tudi zavest slovenskega narodnega čuta. Razposojeval je „Novice“ najraje mladim kmetovalcem in jih vsemal za mili slovenski jezik. Čeravno ga je zadela nesreča, da je čisto oglušil, je vendar za njega velika sreča, da je zdravega duha in vedno vedrega uma, — veselega srca. Sedemdesetletnico je hotel obhajati med svojimi otroci in vnuki. Pri poštem zetu svojem Janezu Gorišek v Teharjih je dal napraviti obed, h kateremu je povabil tamšnjo častito duhovščino, odlične narodnjake Teharske in svoje drage prijatelje: Andreja Ostrožnika, Miha Bizjaka, g. učitelja in še nekatere iskrene Slovence iz Celja — 40 skupaj. — Med obedom so se vrstile napitnice, ki so le eno željo ponavljale: naj bi ljubi Bog godovnjaka sedemdesetnika ohranil pri zdravem telesu vedno vedrega duha. Milo je bilo gledati, kako se je devetero njeznih vnučičev okoli dragega dedeka vrtelo, kako so ga božali, se mu sladkali, vsako je hotelo najbližej pri njem biti. Vrhunec veselju in radosti pa je bila pesem, katero je sedemdesetletnik za to godovanje sam zložil, najprej njo na navadni, domači pastirski piščalki zapiskal, in potem sam zapel. Bog nam ga ohrani še mnoga leta.

Iz konjiškega okraja. (Volitvenski porok.) Volitev državnega poslanca pri nas in po celej Štajerskej je dognana, na čast in slavo Slovincem in vsem konservativcem. Te volitve po celem cesarstvu v kmečkih skupinah kažejo, da našemu liberalizmu in nemčurstvu že mrtvaški zvon poje. Izid na dan 2. jul. napovedanih volitev bil je za konjiški okraj 29. jun. pri volilnem shodu, v katerem se je naš poslanec blg. baron Goedel volilem predstavil in svoj program razvil, odločen. Prišlo je ogromno volilnih in drugih mož njega poslušat in spoznavat. Mnogobrojni „živio“-klici so mu dali pogum in znamenje, da zastopa njih želje in potrebe. Goreči govori g. dr. Radaja in nevtrudljivega predsednika pol. kat. društva v Konjicah, nadžupnika in dekana preč. g. dr. Ulage so kmečkim volilem razodevali, da je bar. Goedel njihov mož. Po govorih teh 3 domoljubov poprime župan Jernej Gradišnik besedo, da bi g. kandidatu

neke posebne težave kmečkega stana potožil in ga poprosil, naj si prizadeva, da jim bodo težave polajšane, priporočil je pa tudi volilcem, naj bi 2. julija pokazali, da se z njegovim programom strinjajo. Kar je ta neustrašivi pohorski župan povedal, ne bom tukaj ponavljal, le to omenim, da je neki zagrizeni, pritepeni nemčur, ki je tudi prišel poslušat, o njem pravil, da bo ta poharski župan vse pokvaril! Se vé nemčurjem!

Na dan volitve 2. julija se začnejo volilci v Konjicah zbirati v 2 taborih, nemškutarji v gostilnici pri zl. jelenu, narodnjaki pa v gostilnici g. Družkoviča. Naši nasprotniki so bolj živahni pa tudi bolj predrzni. Karkoli je nemčurske družali zunaj Konjic od Vitanja do Loč z Oplotnico vred, vse je bilo na vse zgodaj v Konjicah na nogah. Kdor jih je opazoval, moral si je misliti, da so ti liberalni možiceljni pred volitvami ali malo ali pa nič agitirali. Ko se je kak praznično oblečeni kmet prikazal, kar obsuli so ga, prosili, se mu grozili, mu protili, in, ako ni nič pomagalo, psovali ga. Pripoznati moramo, da so se naši poštene kmečki volilci držali neke trmaste svojeglavnosti. Krotko in potrpežljivo so poslušali besedovanje in nagovarjanje teh ubožčkov, ko so s solznimi očmi beračili glasov za Possegga. Ko vse to nič pomagalo ni, požene se neki capin med slov. volilce in se dere nad njimi: naj volijo Possegga. Nikdo ga ne posluša, naposled ga pa vpraša hrabri Jernej Gradišnik, je li on tudi volilec. Ko pa on pravi, da ni, pokazali so mu vrli volilci slov. tisto mesto Družkovičeve hiše, ktero so zidarji za vrata pustili. Nemčurski Vitanjčanje so dali za kmečke volilce kočijo vpreči. Pa eden jih je opeharil; peljal se je z njimi v Konjice, pa ko vidi njih nepošteno postopanje, je volil Goedelna. Točno ob 9. uri se je začela volitev. Za volilnega komisarja je prišel iz Celja g. Felli-cetti. Pozdravil je volilce nekaj težko, pa pravilno v slovenskem jeziku, rekoč, da se on posluži slovenskega jezika za to, ker misli, da slov. vsaki volilec razume; ko bi pa kdo ne bil zastopil, kar je slovenski povedal, je prosil, naj bi eden izmed pričujočih volilcev to po nemški povedal; pa se ni nikdo za ta posel oglasil, ker ni bilo treba. Volitev se je začela z volitvijo 3 mož v volilni odbor po listkih. Nemčurčki so za ta odbor priporočali tistega Malenschegga, čadramskega učitelja, o katerem je „Slov. Gospodar“ poročal, da na tihem kandidira in da bode na dan volitve priložnost imel, svoj program razvijati. Ne eno, ne drugo se ni zgodilo. Kandidiral bode namesto Possegga znabiti čez 6 let, ali se je pa menda razumevala kandidatura v volilni odbor. Programa ni razvijal ne on, ne kdo drugi. Malenschegg in še 2 druga liberalca so propali, in s 29 glasovi so bili v volilni odbor izvoljeni: Peter Dobnik, Jernej Gradišnik in Rudolf Janez — sami vrli narodnjaki. G. komisar je volil: Vinc. Gršaka, Dr. Rudolfa Lautnerja in Franca Kokola. Ker je

bila večina glasov slovenska, so izvolili s 4 proti 2 poštenega narodnjaka Franca Videčnika kot sedmega v odbor in si izvolili s 4 glasovi proti 3 g. župnika Gršak-a za predsednika. To je pomenljivo, ker liberalni Konjičani pa tudi nobeden nemčur tega pričakoval ni, da bi v tem odboru duhovnik še celo predsednik bil. Pa zgodilo se je, kakor je dr. Lautner z ramama pomigajé rekel: „majoritet“. — Volili smo, kakor Posseggovci niso pričakovali. Oni so vsaj v Konjicah večino glasov pričakovali; pa dobili so jih vključ s strašnemu pritiskanju in hujskanju samo 27, baron Goedel 31. G. komisar je dobro delo storil, da je dr. Lautnerja in Kokola v volilni odbor poklical; kajti ta 2 gospodeka sta bila zraven Malenschegga najhujša nemčurska agitatorja.

Nerazumljiva nam je dr. Lautnerjeva agitacija za Possegga. Kokol je že star nemčur in še nikoli narodnjaka volil ni. Kaj so se pa Slovenci in duhovniki Malenscheggu zamerili, ne moremo „zgruntati“. On je rojen Kranjec, učitelj slovenskih bistrh otrok, katerim bi imel ljubav do materinskega jezika v njih nježna srca vcepljati. Kolikor smo poizvedeli, je tudi organist, in po tej službi v nekej zavezi z svojim g. župnikom. Tudi nam je neki tič povedal, da v denarnih zadregah rad pri njem pomoči išče; — le kedar so kake volitve, pokaže mu svoje liberalne rogove. S takim učiteljem v črne bukve, ker je narodni odpadnik, slovenski izdajavec. Ko bi mi tako sodili in tako merili, kakor liberalci, bi rekli, da so vsi učitelji takih misli, kakor čadramski Malenschegg. Da to ni res, prepričali smo se na ravno tistem volišču. Drameljska srenja je zraven 3 poštenih volilcev poslala tudi svojega učitelja g. Franca Košutnika, kateri je volil Goedel-na. Slava mu! On se ne sramuje svoje slovenske matere, kakor Malenschegg. V zlate bukve z njim!

Narodni volilci so se po volitvi zbrali zopet v Družkovičevj gostilnici k skupnemu obedu. Veselje nad zmago je bilo veliko, pa še ne občno, ker še niso vedeli, kako so v Mariboru in Slov. Gradcu volili. Ko pa ob 1 uri g. komisar volilnemu odboru naznani konečni izid volitve, bila je navdušenost nepopisljiva. „Živio“ naš poslanec Goedel, „živio“ naš dobri „Slov. Gospodar“, „živila“ naša narodna duhovščina itd. Nemčurčki so se pa poskrili, kakor ščurki pred lučjo. Godci so bili najeti, da bi bili Posseggu „Teič“ naredili, pa niso mogli mu tega veselja napraviti. Bil je neki v Konjicah in čakal poročila svoje izvolitve. Ni se očitno po dnevi pokazal; skril je svoj poslanstvaželjni obraz pod liberalni mernik. Slava narodnim volilcem! Živelci Slovenci!

Iz Babinec pri Ljutomeru. (Letino) imamo poprek slabosredujo. Temu je uzrok deževanje preteklo jeseni in spomladansko polivanje vode po polju, posebno 5. maja, in toča 30. junija, ki je nekatere posestnike neusmiljeno zadela. V jeseni ni mogel nikdo skoraj toliko posejati, kakor druga

leta, ker vreme ni dopuščalo, in zato se je moralo polje puščati za pomladanske setve. Zimna, kolikor je bilo vsejane, ni lepo cimila in zaradi tega je ostala redka. Posebno žita (rži) so bila na močnih in ilovnatih zemljah redka, peščenoglinastih zemljah pa boljša, ker je na takih prostorih hitreje voda odtekala. Pšenica je pa bolj storila na ilovnati nekoliko peščeni zemlji, na vlažni zemlji se še je nekoliko kazala, so njo pa nalivi in plohe na tla potisnile. Kakor v žitu (rži) tako tudi v pšenici je bilo krez mero dosti dračja: grahorja, cizerla, pahalke itd. to pa zaradi tega, ker se celo spomlad zemlja ni redno posušila in je lahko dračje cimilo. Jarina se je sejala nekoliko o pravem času in ne nobeno prav izvrstno raslo, in tudi to, kakor jaro žito, ječmen, je bilo jako travnato. Koruza in krompir sta se pozno sadila pa vendar na višjih prostorih lepo kažeta. Len ni bil posebno lep. Sena se pa je toliko nakosilo, da že veliko let ne toliko. Detelja je srednja, prav lepo se pa je obnesla rožna detelja (Kozmač). Vse se je dalo skup spraviti o pravem času in tako je tudi žetva srečno dokončana in za mlatitev pripravljena. Sadja ni nobenega razun nekoliko hrušek. Cvetelo je drevje vsake vrste in sorte še precej lepo, ali večno deževanje je prasevanje zabranilo in ni moglo storiti sadja. Vinogradi nam kažejo na opak od lanskega leta. Lani je bila po pešnatih vinogradih boljša trgatev, po močnih ilovnatih pa slabša, letos pa po močnih dobro kaže, po slabših pa slabše. Tržtvo se nobeno nič ne giblje, ne prodava se ne pšenica in nobeno zrnje, ne konji, ne goveda, in tudi vino ne. Vse spi in stoji pri miru in pri najslabejši ceni. Hajdine smo posejali v lepe zemlje in tudi lepo kaže. Bog nas na dalje hudega zraka varuj.

J. K.

Iz Brdec pri Dobrni. (Šola, burja, požar). Priljubljeni „Gospodar“ od novega leta vedno vsak teden obiskuje tudi naše hribe. Če mu prostor pripušča naj blagovoljno sprejme še nekaj od nas. — Otroci iz naših hribov nimajo v bližini nikjer šole; morajo torej, ako hočejo kaj vedeti, hoditi v Vitanje ali na Dobrno. Da pa mi brez učilnice ne ostanemo, zato je začel skrbeti deželni šolski svet. Hotel je, da bi bila šola na Brdcah. Semkaj všolala bi se iz Dobrnske fare cela okolica Brdce, Parož, nekoliko Kozjaka iz fare sv. Jošta, pak nekatere hiše iz fare Vitanjske. Namenili so jo urediti tako, da bi učitelj iz Dobrne ali iz Vitanja vsak teden, izvzemši 4 zimske mesece, po 3krat hodil na Brdce poučevati. Otrok bilo bi okoli 80, računajoč vse od 6—15. leta. V ta namen prišla je dne 15. julija posebna komisija, da zasliši želje dotičnih posestnikov. Zastopniki imenovanih okolice pripoznali so sicer potrebo posebne šole pri nas; vendar so izrekli, da svoje otroke rajši pošiljajo na Dobrno, v Vitanje in k sv. Joštu, kakor pa da bi zidali in vzdrževali doma lastno šolo. S tem so se — vsaj za sedaj — razkadile

misli o šoli na Brdcah. — Dne 14. t. m. bila je komisija pri sv. Joštu. Tam so doslej v farovžu poučevali č. g. župnik, vsled lastne dobre volje. Sedaj bo osnovana redna šola. — Dne 18. t. m. po poldne okoli druge ure deževalo je pri nas, kakor da bi iz čebra izlival. Med gostim dežjem bilo je precej toče. Hvala Bogu, da smo všli zdanej nesreči. Ob istem času opazovali smo požar pri Novej cerkvi. Strela je namreč udarila v gospodarsko poslopje nekega kmeta; vnel se je ogenj ter upepelil še bližnjo hišo. Med drugim zgorelo je tudi troje prašičev. Sledeči dan bali smo se jednake nevihte; vendar so nam prizanesli pogubonosni oblaki.

France Jamnikšek.

Iz Šmartna pri Slovenj-Gradcu. Narodni poštenci možaki, ki so pri nas narodno volili, so ti-le: Valentin Fišer, obč. predst. šmartinski, Filip Krištan, obč. predstojnik leški, Luka Stermčnik, Pongrac Uršej, narodnjak čvrst ko Velika kapa, na kateri prebiva, in pa Janez Plevnik. Žalibože so liberalni in nemčurski kozli drugače od vseh čislanežnega poštenjaka Johana Katza p. d. „Lutra“ na svojo stran dobili. Vendar mislimo in trdno upamo, da za naprej ne bode več proti nam glasoval, če bode poprek še kedaj volilen mož. Še nekaj: Neki „Tagespoštini“ berbljasti dopisun iz Slovenj-Gradca žveče, da je zvečer pred volitvo „več klerikov“ (vidi se, da je slovenj-graški klepetuljasti pisatelj še najbrž pred kratkim na šolskih klopih hlače trgal) g. Katzu žugalo, če ne bode narodno volil, da bodo na to delali, da nikdo ne bode več k njemu zahajal. To je nemčurska liberalna judovska laž! Nam ni znano, kar nas je šmartinskih kmetov, da bi v naši fari kdo ljudi proti Katzu hujskal, najmanj pa kakov „klerik“, ker nobenega nimamo. Vsak šmarčan je toliko pameten, da sam najbolje vé, kam mu je hoditi v krčmo, in nobeden ne bode šel vprašat slovenjgraškega „špelunkarja“ (slovensko: bezničarja), kje je dobra vinska kapljica in „masten špeh“. Sicer pa smo silno radovedni, kaj imajo slovenjgraški bezničarji pri naših volitvah za opraviti? Čemu se skrbijo za kmečke coklje tako „fajni učeni bezničarji“, — tisti špelunkarji, — ki, kakor je govorica, „špeh frustukajo“, kakor ogerski cigani? Mi smo mi, in nemčurska druhal, — smeti —, pustite nas celó pri miru! Od vas „špelunkarjev“ še se nismo nikdar kaj prida učili!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Bukovina, deželica ob ruskeji meji in domovina mnogih židov, je pribežališče ministrom in znanemu Offenheimu. Ministra Stremajer in Horst pa Offenheim bili so od volilcev povsod zvrženi. Bukovinci so vse 3 pobrali in v državni zbor izvolili. Iz tega sklepajo, da bo tudi minister Stremajer še dalje ministroval. Zoper to se bodo slovenski pa tudi konservativni nemški poslanci branili na vso moč. Ako hoče